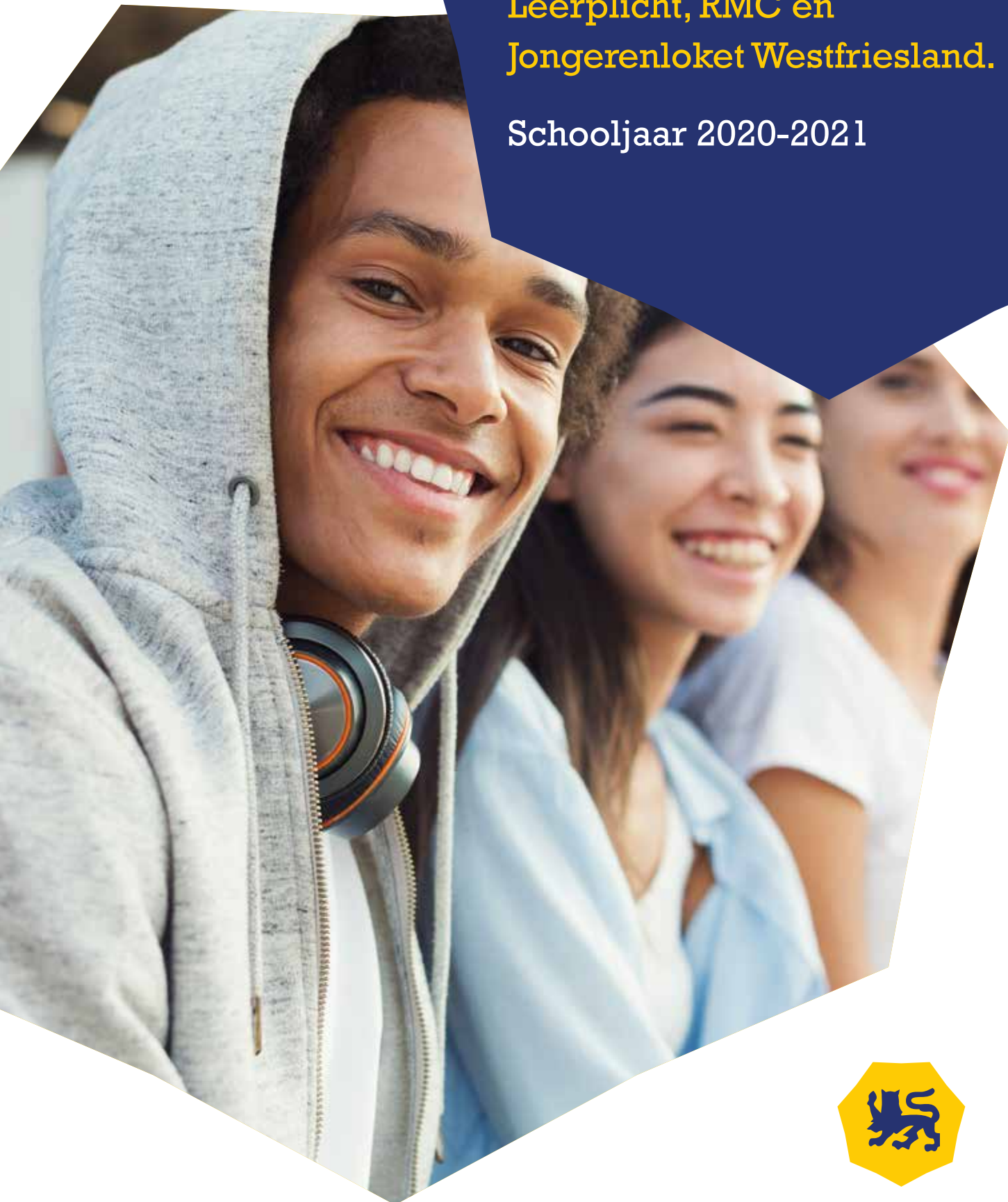

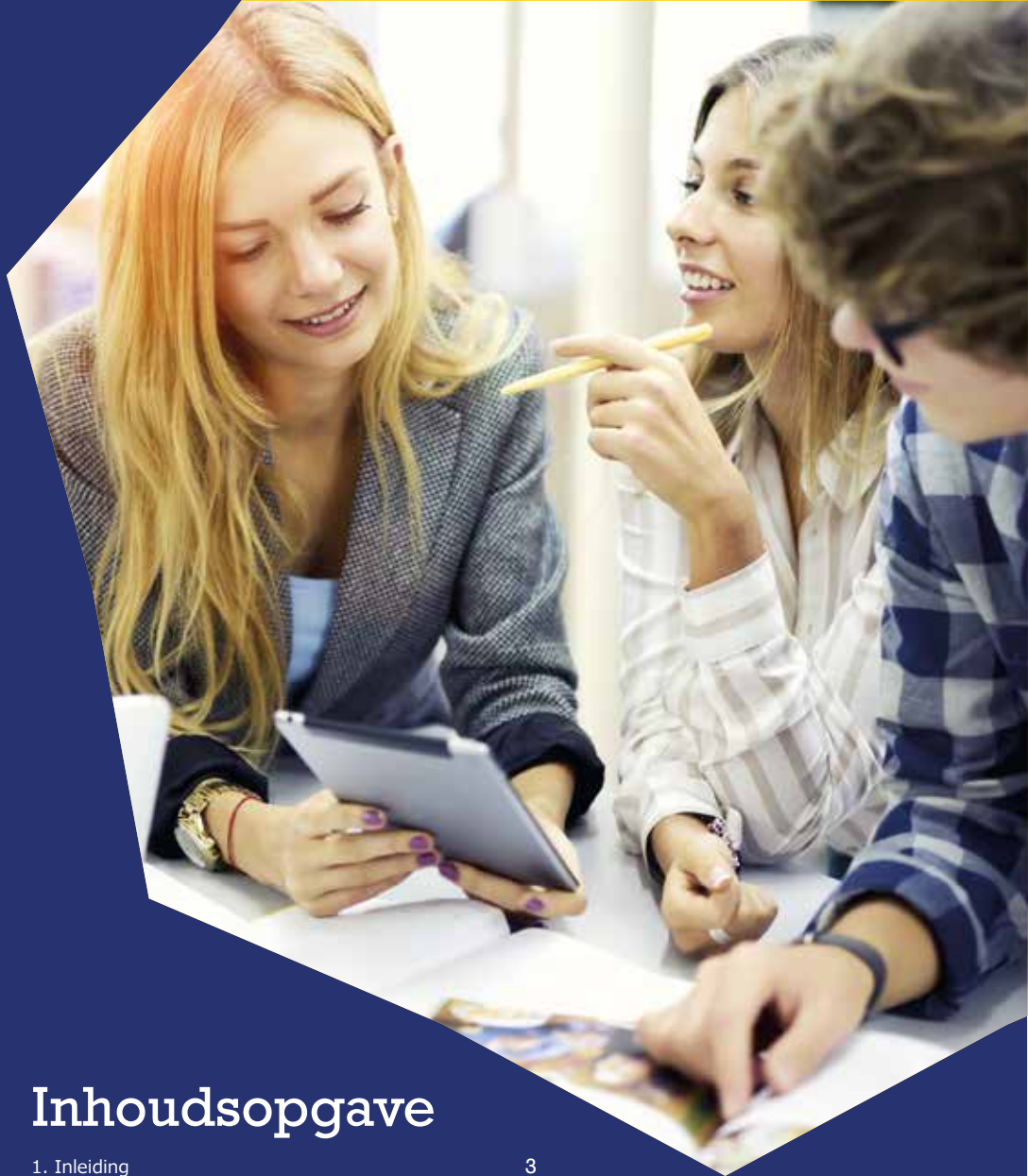
Jaarverslag

Leerplicht, RMC en
Jongerenloket Westfriesland.

Schooljaar 2020-2021

WESTFRIESLAND

Inhoudsopgave

1. Inleiding	3
2. De regio	4
3. Aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten	5
4. Leerplicht	8
5. RMC	15
6. Jongerenloket	16
7. Project Back on track	20

1. Inleiding

Ieder kind heeft het recht om te leren, om zich optimaal en zo veel als mogelijk ononderbroken te ontwikkelen en om volwaardig mee te doen

(Internationaal Verdrag Rechten van het Kind, Salamanca)

In dit jaarverslag krijgt u een beeld van de activiteiten van leerplicht en RMC voor jongeren van 5 tot 23 jaar uit Westfriesland die verzuimen of uitvallen op school. We kijken terug op de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten (vsv) schooljaar 2019-2020¹ en de resultaten van leerplicht en RMC schooljaar 2020-2021.

Ook de activiteiten van het Jongerenloket komen aan bod. In het Jongerenloket begeleiden we jongeren bij het vinden van een opleiding, werk of het aanvragen van een uitkering.

Wederom een terugblik op een uniek schooljaar vanwege corona. Fysiek onderwijs en onderwijs op afstand hebben elkaar afgewisseld. Thuiswerken bleef de norm. Projecten werden uitgesteld. En veel jongeren hadden het mentaal zwaar door de coronacrisis. Kortom opnieuw een schooljaar met voldoende uitdagingen en kansen!

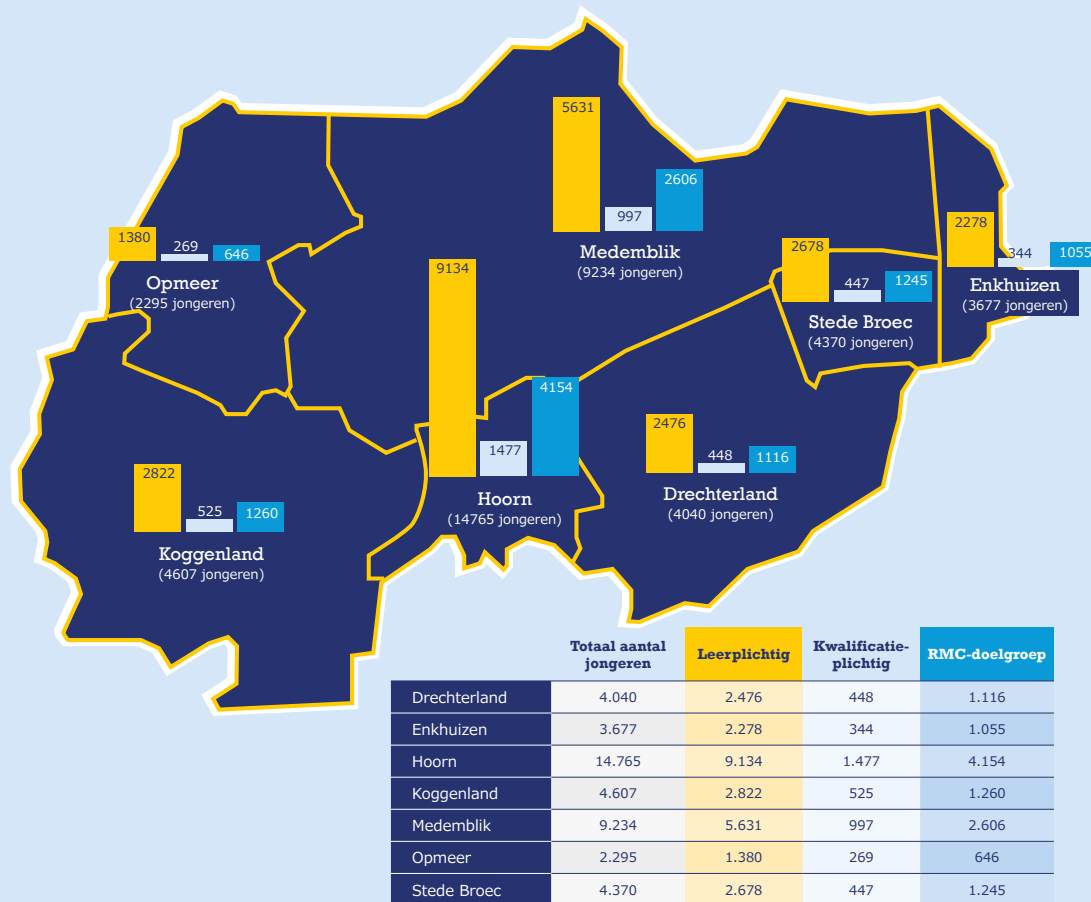
Wij hopen dat dit verslag een goed beeld geeft van de geboekte resultaten en inspanningen en wensen u veel leesplezier.

¹ De voorlopige vsv-cijfers van schooljaar 2018-2019 zijn in het voorjaar van 2020 gepubliceerd. De vsv-cijfers van schooljaar 2019-2020 zijn nog niet bekend tijdens het schrijven van dit verslag. De vsv-cijfers lopen dus 1 schooljaar achter.

2. De regio

Zoals in de inleiding staat beschreven wordt in dit verslag ingezoomd op de Westfriese jongeren van 5 tot 23 jaar. Voor een goed beeld van de diverse doelgroepen volgt eerst een overzicht van de regio:

Jongeren tussen de 5 en 18 jaar moeten onderwijs volgen, totdat ze een startkwalificatie² hebben of 18 jaar worden. Voor leerlingen van 5 tot 16 jaar heet dit de leerplicht. De leerplicht duurt tot en met het einde van het schooljaar waarin de jongere 16 jaar is geworden. Voor jongeren tussen 16 en 18 jaar heet dit de kwalificatieplicht.

Jongeren tussen de 18 en 23 jaar (de RMC-doelgroep) zijn niet meer leerplichtig of kwalificatieplichtig. Als zij uitvallen op school en nog geen startkwalificatie hebben, proberen scholen en gemeenten in gezamenlijkheid deze jongeren te stimuleren weer een opleiding te gaan volgen die tot een startkwalificatie leidt.

² Een startkwalificatie is een diploma havo, vwo of mbo (minimaal niveau 2).

3. Aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten

Met de meeste jongeren in Nederland gaat het gelukkig goed. Zij verlaten de school met een diploma en vinden hun weg op de arbeidsmarkt. Dit geldt niet voor iedereen. Nog te veel niet-zelfredzame jongvolwassenen in de leeftijd van 16 tot 23 jaar staan aan de kant.

Onderzoek van het CBS³ laat zien dat jongeren zonder startkwalificatie tien jaar na het verlaten van school minder vaak betaald werk hebben dan jongeren met een startkwalificatie. Van de jongeren met een startkwalificatie heeft 91% een baan, terwijl van de jongeren zonder startkwalificatie 70% betaald werk heeft. Van die laatste groep is bovendien bekend dat dit vaak om een flexibel arbeidscontract gaat. Reden te meer om jongeren zo veel mogelijk te stimuleren en te ondersteunen om een startkwalificatie te behalen.

VSV-aanpak landelijk

Voortijdige schoolverlaters (vsv'ers) zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Gemeenten en scholen in een RMC-regio hebben de wettelijke taak elke vier jaar een regionaal programma op te stellen en uit te voeren ter voorkoming en bestrijding van voortijdig schoolverlaten van jongeren tussen 12 en 23 jaar. Deze regionale programma's worden structureel vanuit de Rijksoverheid gefinancierd. De kaders voor het regionaal programma worden via een ministeriële regeling elke vier jaar herzien. De landelijke ambitie is maximaal 20.000 nieuwe vsv'ers in 2024 (gemeten over schooljaar 2022-2023).

Nieuwe vsv'ers schooljaar 2019-2020

Jaarlijks wordt op 1 oktober gekeken welke deelnemers het voorgaande jaar stonden ingeschreven bij een onderwijsinstelling. Wanneer deze deelnemers op 1 oktober niet meer ingeschreven staan en nog niet in het bezit zijn van een startkwalificatie, dan zijn dit volgens de definitie voortijdige schoolverlaters.

In het voorjaar van 2021 zijn de voorlopige cijfers van het aantal nieuwe vsv'ers⁴ in schooljaar 2019-2020 bekend gemaakt en dit waren er in West-Friesland 327 (1,86%). Dit is voor het eerst hoger dan het landelijk gemiddelde van 1,72%. Daarentegen is het wel 0,12% lager dan een schooljaar eerder (definitieve cijfers schooljaar 2018-2019: 1,98%).

³ Publicatiedatum: 8-9-2021.

⁴ Nieuwe vsv'ers in dit verslag betreffen de voortijdige schoolverlaters van schooljaar 2019-2020: dit zijn jongeren tussen de 12 en 23 jaar die op 1 oktober 2019 waren ingeschreven bij een school en die op 1 oktober 2020 niet meer ingeschreven zijn op een school en geen startkwalificatie hebben behaald.

De voorlopige cijfers schooljaar 2019-2020:

	Deelnemers WF	vsv'ers	% vsv	% vsv landelijk
Totaal	17.579	327	1,86%	1,72%
Totaal vo	11.778	45	0,38%	0,40%
vo onderbouw	5.901	18	0,31%	0,22%
vmbo bovenbouw	2.930	21	0,72%	0,86%
havo/vwo bovenbouw	2.947	6	0,20%	0,34%
Totaal mbo	5.801	282	4,86%	4,67%
entree	201	51	25,37%	20,66%
mbo niveau 2	997	92	9,23%	8,66%
mbo niveau 3	1.321	47	3,56%	3,71%
mbo niveau 4	3.247	88	2,71%	2,91%

Een stijging of daling in vsv-cijfers is vaak lastig te verklaren, omdat veel verschillende factoren een rol spelen.

Het voortgezet onderwijs (vo) in Westfriesland zit met een vsv-percentage van 0,38% onder het landelijk gemiddelde van 0,40%. Dit is een prima resultaat, aangezien in dit aantal ook een groep van 15 anderstalige jongeren is geteld die staan ingeschreven in het vo, maar onderwijs volgen aan het mbo.

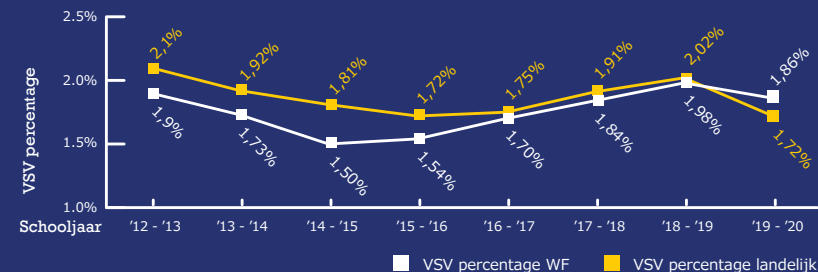
Wat verder een belangrijke succesfactor is: jongeren die de overstap van vmbo naar mbo maken worden gevolgd in overstapsysteem Intergrid. Ze zijn daardoor goed in beeld bij zowel onderwijs als gemeente tijdens deze vaak risicovolle fase. Een groep kwetsbare jongeren heeft een transfercoach die hen persoonlijk begeleidt bij de overstap van het vo naar het mbo.

Het mbo zit met een vsv-percentage van 4,86% boven het landelijk gemiddelde van 4,67%. Als we vervolgens kijken naar de verschillende niveaus zien we dat niveau 3 en 4 goed scoren ten opzichte van het landelijk gemiddelde, niveau 2 zit boven het landelijk gemiddelde en vooral de uitval in entree is fors hoger dan landelijk het geval is. Een duidelijke oorzaak is moeilijk vast te stellen.

Wel is vastgesteld dat er verbeteringen mogelijk zijn in het mbo:

- ✓ In het mbo worden nog te weinig jongeren (warm) overgedragen naar RMC als zij uitvallen. Ook ontbreekt een overstapsysteem zoals in het vo.
- ✓ Jongeren die tussentijds willen stoppen met een opleiding (bijvoorbeeld vanwege een verkeerde studiekeuze) krijgen vaak geen kwalitatief goed vervangend onderwijsaanbod. Vaak worden slechts algemeen vormende vakken aangeboden. Hierdoor ligt verzuim en uitval op de loer.
- ✓ Als jongeren 18 worden geldt voor hen geen kwalificatieplicht meer. Zij kunnen zelf bepalen of ze wel of niet hun school afmaken. Voor deze groep moet meer aandacht komen.

Een aantal schooljaren met elkaar vergeleken:

Ontwikkeling aantal nieuwe vsv'ers per gemeente

In onderstaand schema is de ontwikkeling van het aantal nieuwe vsv'ers per gemeente in aantal en percentage weergegeven:

	Deelnemers 2019-2020	Aantal vsv'ers	% vsv 19-20	% vsv 18-19	% vsv 17-18
Drechterland	1.697	25	1,47%	1,55%	1,12%
Enkhuizen	1.357	29	2,14%	2,27%	2,59%
Hoor	5.859	151	2,58%	2,62%	2,30%
Koggenland	2.059	34	1,65%	1,66%	1,17%
Medemblik	3.821	42	1,10%	1,18%	1,39%
Opmeer	1.053	13	1,23%	1,69%	1,04%
Stede Broec	1.733	33	1,90%	2,18%	1,85%

Regionaal programma voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie 2021-2024

In elke RMC-regio is vanaf schooljaar 2020-2021 een nieuw regionaal programma van start gegaan. In het regionaal programma dienen maatregelen en streefcijfers opgenomen te worden om de volgende doelen te realiseren:

1. het landelijke aantal nieuwe voortijdig schoolverlaters terugbrengen tot 20.000 in 2024;
2. het percentage vsv'ers dat één jaar na uitval weer terug op school is, verhogen;
3. het percentage vsv'ers dat één jaar na uitval werkt, verhogen.

Het uitgangspunt van het kabinet voor de vervolgaanpak is dat jongeren op school zitten, een baan hebben of een traject van leren en werken volgen. Waar nodig krijgen jongeren in combinatie hiermee een zorgaanbod. Daarbij is het uitgangspunt dat zoveel als mogelijk, jongeren een diploma halen op minimaal het niveau van een startkwalificatie. In de regio Westfriesland is het vierjarige programma 'Jij telt mee' opgesteld. Ook deze keer in samenwerking met de RMC regio Alkmaar.

De visie van het programma is dat jongeren zich ontplooiën op een manier die bij hen past en die recht doet aan hun unieke talenten. Want daarmee krijgen jongeren kansen op groei en een waardevol, zelfstandig bestaan, waarmee ze kunnen bijdragen aan de maatschappij als geheel.

4. Leerplicht

De leerplichtwet biedt kinderen het recht op onderwijs. Leerlingen blijven volledig leerplichtig tot het einde van het schooljaar waarin zij 16 jaar worden. Alle jongeren die dan nog geen startkwalificatie hebben, zijn daarna tot hun 18de (of tot het moment dat ze een startkwalificatie hebben behaald) kwalificatieplichtig.

In Westfriesland heeft iedere gemeente een eigen leerplichtambtenaar die zich bezighoudt met verzuim en schooluitval in het primair onderwijs en voortgezet onderwijs. Leerplicht voor het mbo is regionaal georganiseerd. We zoomen eerst in op primair en voortgezet onderwijs en daarna volgt het mbo.

Verzuim primair en voortgezet onderwijs schooljaar 2020-2021

De basisscholen en middelbare scholen konden weer 'als vanouds' aan het nieuwe schooljaar beginnen. Dat wil zeggen, de leerlingen mochten weer fysiek naar school en gezamenlijk starten. Dit betekent ook dat ongeoorloofd verzuim weer gemeld diende te worden.

Helaas moesten ook dit schooljaar de scholen hun deuren in december 2020 weer sluiten vanwege corona en waren kinderen en jongeren opnieuw aangewezen op onderwijs op afstand.

Voor de basisscholen duurde deze periode tot 8 februari 2021, toen mochten zij hun deuren weer openen. De middelbare scholen volgden dit voorbeeld op 1 maart 2021, maar door de 1,5 meter regel vond veel onderwijs daar nog online plaats.

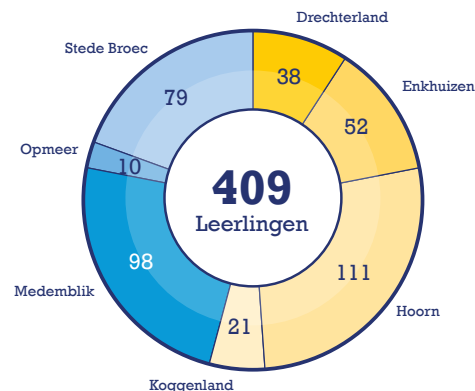
In een periode dat jongeren thuisonderwijs volgen is het handhaven van de leerplichtwet niet de grootste prioriteit, maar richten de leerplichtambtenaren zich vooral op jongeren die niet worden bereikt en waar zorgen om zijn.

Terugblik preventieve gesprekken in het voortgezet onderwijs

De leerplichtambtenaren in de regio houden al jaren preventieve gesprekken op het voortgezet onderwijs in Westfriesland. Dit houdt in dat jongeren die 8 tot 15 uur verzuimen (of veelvuldig te laat komen) zich op school moeten melden bij de leerplichtambtenaar tijdens een spreekuur. Door deze preventieve aanpak worden jongeren vroegtijdig gezien en gesproken door de leerplichtambtenaar en proberen we te voorkomen dat een jongere gemeld moet worden vanwege 16 uur of meer ongeoorloofd verzuim in 4 weken (wettelijke norm voor het melden van schoolverzuim).

Vanwege de corona maatregelen zijn er in schooljaar 2020-2021 weinig fysieke gesprekken in de school gehouden. Evengoed blijft het van belang om jongeren in een vroeg stadium aan te spreken op verzuim om zo erger te voorkomen. Om die reden zijn de leerplichtambtenaren, hoewel vaak online of per brief, vroegtijdig aan de slag gegaan met signalen die zij van de scholen hebben ontvangen.

Er zijn 409 Westfriese jongeren preventief gemeld bij de leerplichtambtenaar. Zij zijn afkomstig uit de volgende gemeenten:

De verzuimmeldingen

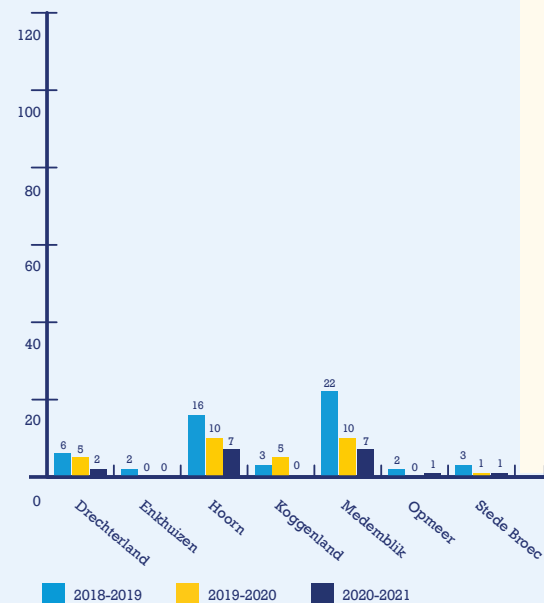
Wettelijk verzuim is het verzuim waarvan de school verplicht is het te melden aan de leerplichtambtenaar, te weten ongeoorloofd verzuim van minimaal 16 uur les of praktijktijd gedurende een periode van vier opeenvolgende lesweken. Dit gebeurt via DUO (Dienst Uitvoering Onderwijs).

Het aantal jongeren dat vanwege wettelijk verzuim wordt gemeld in schooljaar 2020-2021 ziet er in Westfriesland als volgt uit:

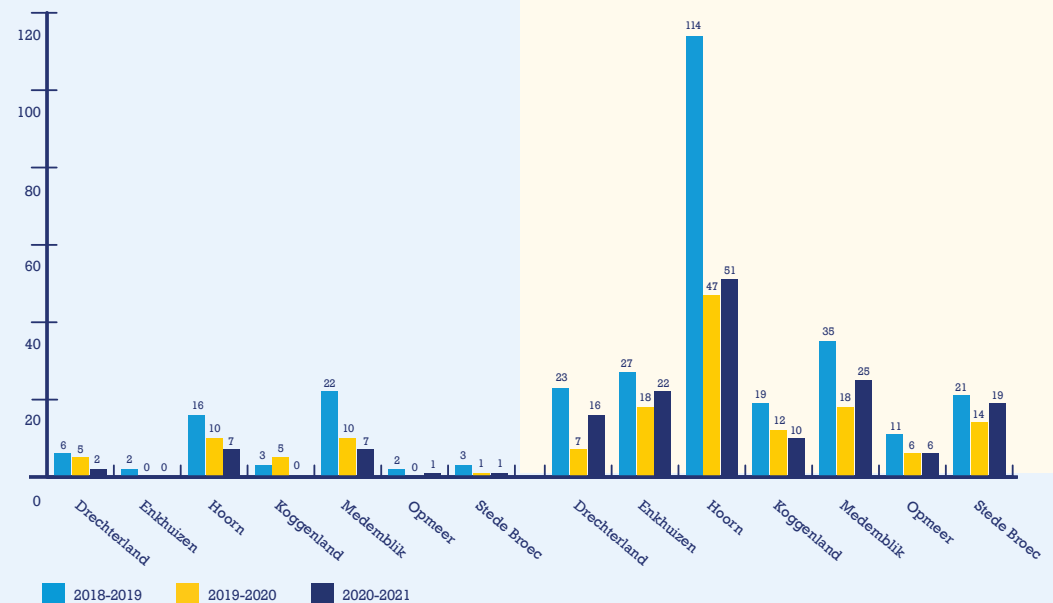
	Aantal jongeren ⁵	Verzuim primair onderwijs	Verzuim voortgezet onderwijs
Drechterland	2.924	2	16
Enkhuizen	2.622	0	22
Hoorn	10.612	7	51
Koggenland	3.346	0	10
Medemblik	6.629	7	25
Opmeer	1.650	1	6
Stede Broec	3.123	1	19
Totaal	30.906	18	149

Het aantal verzuimmeldingen in schooljaar 2020-2021 in vergelijking met schooljaar 2019-2020 en 2018-2019:

Aantal verzuimmeldingen primair onderwijs

Aantal verzuimmeldingen voortgezet onderwijs

De afgelopen twee schooljaren is er vanwege corona minder verzuim gemeld dan de jaren daarvoor. Dit is niet vreemd. Het onderwijs was grotendeels op locatie maar ook vaak online. Hierdoor is het minder makkelijk gebleken om de leerlingen goed in beeld te houden. Daarentegen

waren de zorgen wel groter. Jongeren kampen met leerachterstanden en motivatieproblemen. Vanwege de coronamaatregelen ervaart een deel van de jongeren mentale gezondheidsproblemen zoals eenzaamheid, somberheid en angst.

⁵ Leerplichtige jongeren van 5 tot 16 jaar en kwalificatieplichtige jongeren van 16 tot 18 jaar. Het gaat om alle leer- en kwalificatieplichtige jongeren die op de peildatum 1 oktober 2020 waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen. Dit aantal is van toepassing op schooljaar 2020-2021.

De vrijstellingen

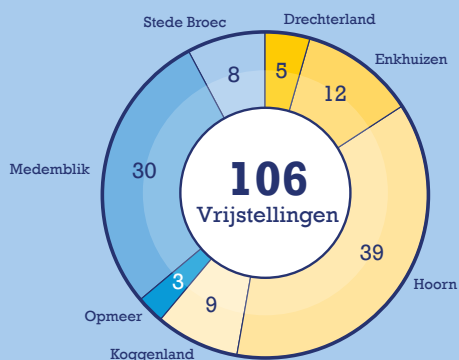
De leerplichtambtenaar is bevoegd om een kind of jongere vrijstelling te verlenen van de leerplicht. In totaal hebben 187 Westfriese jongeren een vrijstelling van de Leerplichtwet gehad in schooljaar 2020-2021. Dit waren er vorig schooljaar 168.

De grootste groep heeft een vrijstelling art 5 onder a. Dit houdt in dat 106 jongeren op basis van lichamelijke of psychische gronden niet een school of instelling kunnen bezoeken.

In totaal hebben 13 jongeren een vrijstelling art 5 onder b, omdat hun ouders bezwaar hebben tegen de richting van het onderwijs binnen redelijke afstand van de woning. Meestal krijgen deze jongeren thuisonderwijs. Er volgen 22 jongeren onderwijs in het buitenland en zij hebben een vrijstelling art 5 onder c.

Tot slot volgen 46 jongeren in de regio aantoonbaar op een andere manier voldoende onderwijs. Dit zijn de vrijstellingen art 15. Vaak volgen deze jongeren een particuliere opleiding of een interne cursus op de werkplek.

We zoomen in op de grootste groep, de vrijstellingen art 5 onder a:

Dit aantal is ten op zichte van vorig schooljaar gestegen. Vorig schooljaar waren er 86 vrijstellingen 5 onder a. De groep jongeren waarbij sprake is van een meervoudige handicap is verder gegroeid. Ongeveer 75% van de jongeren met een vrijstelling op grond van artikel 5 onder a heeft een meervoudige handicap. Deze kinderen gaan meestal naar orthopedagogisch dagcentrum de Carroussel in Hoorn, de Klink in Opmeer of Leekerweide.

In 25% van de gevallen is er geen sprake van een handicap, maar is onderwijs (tijdelijk) niet mogelijk. Deze jongeren gaan dan bijvoorbeeld naar zorgboerderij Leestensch hof, leerwerkbedrijf Oostereiland of Atelier 't 2de Plan (educatie en dagbesteding).

We zien dat een groepje langdurige thuiszitters dit schooljaar uiteindelijk een vrijstelling 5 onder a heeft gekregen. De reden hiervoor is dat onderwijs (voorlopig) niet mogelijk is en dat zorg voorliggend is.

De leerplichtambtenaar geeft een vrijstelling 5 onder a af. Dit gebeurt alleen:

- ✓ op advies van een door burgemeester en wethouders aangewezen arts. In onze regio betreft dit een jeugdarts van de GGD.
- ✓ na overleg met gemeente en het samenwerkingsverband po of vo.

Dit is altijd een weloverwogen beslissing. De jongere worden gemonitord en periodiek geëvalueerd. Indien schoolgang weer mogelijk is, komt de vrijstelling te vervallen.

Thuiszitters/ langdurig relatief verzuim

In het kader van de aanpak voorkomen voortijdig schoolverlaten en de invoering van passend onderwijs hebben thuiszittende kinderen en jongeren in Westfriesland grote aandacht.

De scholen, leerplicht/RMC, gebiedsteams en de twee samenwerkingsverbanden po en vo werken samen om het aantal thuiszitters verder terug te dringen. In Westfriesland is in 2017 het Thuiszitterspact ondertekend. De ambitie is, gelijk aan de landelijke ambitie, dat vanaf 2020 geen enkel kind langer dan drie maanden thuiszit zonder passend aanbod van onderwijs en/of zorg.

Dit is geen eenvoudige opdracht. De afgelopen 3 schooljaren zijn er gemiddeld tussen de 40 en 50 thuiszitters per jaar. En het lukt lang niet altijd om binnen 3 maanden tot een oplossing te komen. Vaak is de problematiek complex en een oplossing vinden kost tijd. Vaak stagneert de situatie ook vanwege

wachtlijsten in de zorg of is er discussie tussen partijen over regie en/of financiën.

Wat deze laatste discussie betreft zijn daar afgelopen schooljaar stappen in gezet in de vorm van de Westfriese aanpak voor onderwijszorgarrangementen. De meesten kinderen kunnen zonder of met lichte onderwijshulp naar school gaan, er is ook een deel van de kinderen die hulp van buiten het onderwijs nodig heeft. Voor die kinderen zijn er onderwijszorgarrangementen zodat, als het voor de leerling mogelijk is, ook die groep kinderen onderwijs kunnen volgen, bij voorkeur binnen het schoolse verband, maar als dat niet kan ook elders.

In schooljaar 2020-2021 waren er 28 thuiszitters in Westfriesland, 6 in het primair onderwijs en 22 in het voortgezet onderwijs:

	Thuiszitters PO	Opgelost eind schooljaar	Thuiszitters VO	Opgelost eind schooljaar	18 jaar geworden
Drechterland	3	1	5	3	0
Enkhuizen	0	0	2	1	0
Hoorn	3	2	6	2	0
Koggenland	0	0	5	3	0
Medemblik	0	0	2	1	1
Opmeer	0	0	0	0	0
Stede Broec	0	0	2	0	0
Totaal	6	3	22	10	1

Het aantal thuiszitters is lager dan de voorgaande schooljaren. Een groepje thuiszitters (ongeveer 8) heeft na een lange tijd van thuiszitten een vrijstelling van de leerplicht ontvangen, omdat zorg voorliggend is. Zij worden dus nu bij de vrijstellingen geteld, waar we ook een stijging zien.

Verder is het goed om te noemen dat de leerplichtambtenaar het ongeoorloofde verzuim moet rapporteren aan de Minister. Dit zijn ook de cijfers die wij vermelden in het jaarverslag. Er zijn ook jongeren die geoorloofd thuiszitten, vanwege bijvoorbeeld ziekte, wachttijden in de zorg of psychische problematiek. Deze jongeren worden niet geteld in bovenstaande tabel. Het samenwerkingsverband po en vo rapporteert deze groep wel aan de inspectie van onderwijs.

⁶ Leer- en kwalificatieplichtige kinderen en jongeren die wel op een school staan ingeschreven, maar langer dan vier weken ongeoorloofd verzuimen (relatief verzuim).

Verzuim mbo

Alle Westfriese jongeren van 16 en 17 jaar zonder startkwalificatie die onderwijs genieten op het mbo, vallen onder de regionale leerplicht mbo. Deze taak wordt uitgevoerd door regionale leerplichtambtenaren van de gemeente Hoorn.

De mbo-scholen zijn dit schooljaar deels open geweest, maar door de 1,5 meter regel vond veel onderwijs nog online plaats. Vanaf studiejaar 2020-2021 diende ongeoorloofd verzuim weer gewoon gemeld te worden, ook voor jongeren tussen de 18 en 23 jaar die nog geen startkwalificatie hebben behaald.

De verzuimmeldingen van 16- en 17-jarigen in het mbo

In schooljaar 2020-2021 zijn er 313 jongeren van 16 en 17 jaar gemeld door het mbo vanwege verzuim. In totaal hebben deze jongeren 599 keer verzuimd.

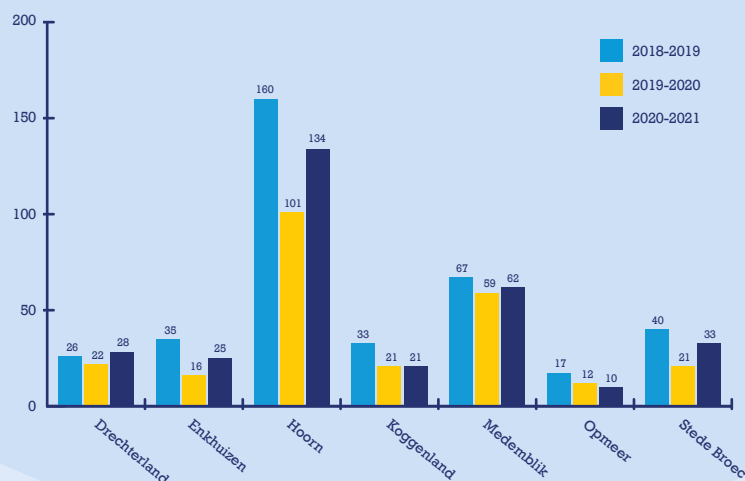
Het aantal mbo-jongeren van 16 en 17 jaar dat vanwege wettelijk verzuim wordt gemeld in schooljaar 2020-2021 ziet er in Westfriesland als volgt uit:

	Aantal kwalificatieplichtige jongeren ¹	MBO-studenten 16 en 17 jaar 2020 - 2021
Drechterland	448	28
Enkhuizen	344	25
Hoorn	1.477	134
Koggenland	525	21
Medemblik	997	62
Opmeer	269	10
Stede Broec	447	33
Totaal	4.507	313

Het aantal verzuimmeldingen in schooljaar 2020-2021 in vergelijking met schooljaar 2019-2020 en 2018-2019:

Het aantal verzuimmeldingen is ten opzichte van vorig jaar weer toegenomen in het mbo.

Vanwege de 1,5 meter regel vond veel onderwijs nog online plaats. Dit is ingewikkeld, want juist in het mbo zijn praktisch werken en het lopen van stages een belangrijk onderdeel van een schoolcarrière. In het mbo werd erg geworsteld met jongeren die niet langer gemotiveerd waren en waarmee zij het contact dreigden te verliezen. Dit zien we ook terug in de uitval cijfers van het mbo. Opnieuw zijn er veel 18-jarigen gestopt met hun opleiding. Als een jongere niet langer leerplichtig is en de opleiding valt tegen dan is de keuze om te stoppen snel gemaakt.

¹ Kwalificatie plichtige jongeren van 16 tot 18 jaar in Westfriesland. Het gaat om alle kwalificatieplichtige jongeren die op de peildatum 1 oktober 2020 waren ingeschreven in de Basisregistratie Personen.

Gedooigbeschikkingen

Jongeren die van het voortgezet onderwijs naar het mbo gaan, weten vaak nog niet goed wat zij willen. Een verkeerde opleidingskeuze ligt op de loer. Tussentijds overstappen naar een andere mbo-opleiding is vaak niet mogelijk, waardoor jongeren soms nog maanden moeten overbruggen voordat de nieuwe opleiding weer van start gaat.

De leerplichtwet biedt geen mogelijkheid voor 16- en 17-jarige jongeren die een verkeerde studiekeuze hebben gemaakt en de rest van het schooljaar willen werken. Een vrijstelling is hier niet aan de orde, omdat er geen sprake is van alternatief onderwijs of van gewichtige omstandigheden. Om deze reden is een aantal jaren terug de gedooigbeschikking geïntroduceerd: een jongere krijgt toestemming van de leerplichtambtenaar om een aantal maanden geen onderwijs te volgen, als hij of zij kan aantonen aan het werk te zijn en voor het nieuwe schooljaar weer ingeschreven staat bij een school. In dat geval wordt het 'oogluikend' toegestaan.

Inmiddels zijn we een aantal jaren verder en is juridisch vastgesteld dat deze constructie niet juist

is. Zo lang de jongere staat ingeschreven bij een onderwijsinstelling, is deze verantwoordelijk voor het bieden van onderwijs. In de praktijk lukt het de mbo-instellingen vaak niet om een goed aangepast onderwijsprogramma te bieden. In veel gevallen volgen de jongeren slechts een aantal algemene vakken in de week en daar blijft het dan bij. Een stage lopen in de nieuwe opleidingsrichting of een ander maatwerktraject, blijkt ingewikkeld. De RMC-regio's Noord-Kennemerland, Kop van Noord-Holland en Westfriesland hebben via een brandbrief brancheorganisatie Ingrado gevraagd om hierover het gesprek aan te gaan met het Ministerie van OCW en de MBO Raad. Het is de hoogste tijd dat er echte oplossingen komen voor deze groep. Als we dit niet doen, gaan jongeren verzuimen en raken zij ongemotiveerd.

Praktijkverklaring

Voor sommige jongeren lukt het niet om via het reguliere onderwijs een mbo-diploma te halen. Maar ze zijn wel in staat om taken en werkprocessen uit de verschillende opleidingen in de praktijk onder de knie te krijgen. De praktijkverklaring mbo is voor deze groep een mogelijkheid om een officiële erkenning te krijgen voor de vaardigheden die ze op hebben gedaan. Hierdoor worden ze vakinhoudelijk waardevoller worden voor het bedrijf of bij een overstap kansrijker in de betrokken branche.

In Noord-Holland Noord loopt vanaf schooljaar 2021-2022 een pilot om twintig oud-leerlingen uit het vso/pro-onderwijs en andere kwetsbare jongeren in Westfriesland te begeleiden naar een mbo praktijkverklaring. Sleutel tot succes is extra nazorg op de werkplek door twee ervaren docenten. Zij (her)kennen de doelgroep als geen ander en spreken bovendien de vaktaal van de leermeesters. De pilot 'MBO Praktijkleren op Maat' is opgezet door het RPA Noord-Holland Noord, Stichting Trigoon, Zowh@t arbeidsparticipatie, het Horizon College en het Clusius College.

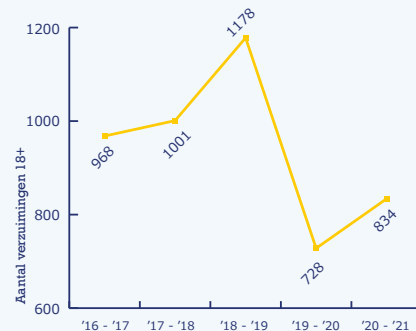
Resultaten Verzuim 18+

De afhandeling van verzuimmeldingen van jongeren van 18 tot 23 jaar is een taak van RMC. Op basis van de gegeven informatie in de verzuimmelding kan gekozen worden voor een gesprek met de student, een huisbezoek, telefonisch contact of een waarschuwingsbrief aan de jongere. De meerwaarde van RMC is los van de gesprekken die zij voeren met jongere en/of ouders, vooral de verbinding die zij kunnen leggen met de domeinen (jeugd)zorg, arbeidsmarkt en sociale zaken.

In schooljaar 2020-2021 zijn er 395 jongeren van 18 tot 23 jaar oud gemeld vanwege verzuim. In totaal hebben deze jongeren 834 keer verzuimd. Vorig schooljaar waren er 466 jongeren gemeld.

Het aantal 18+ verzuimmeldingen is de afgelopen 2 schooljaren gedaald vanwege corona. De eerste oorzaak die wordt gegeven is dat er minder online lessen zijn dan voorheen fysiek, dus bij minder les zijn er logischerwijs ook minder verzuimmeldingen. Vanwege de tijdelijke sluiting van de mbo-scholen was het niet meer mogelijk om het wettelijke aanbod van onderwijstijd te halen. In plaats daarvan kregen scholen een inspanningsplicht om zoveel mogelijk onderwijs in andere vormen aan te bieden, waaronder afstandsonderwijs. Als er dus gebruik werd gemaakt van de mogelijkheid om

Aantal verzuimmeldingen 18+:

minder uren te geven, dan is er ook minder snel sprake van ongeoorloofd verzuim.

Als tweede oorzaak wordt het vermoeden genoemd dat voor docenten, die de verzuimmelding in gang zetten, er tijdens de coronacrisis een geheel nieuwe werkwijze kwam in de vorm van afstandsonderwijs. Docenten moesten hierbij meer moeite doen om een student te begeleiden en het is lastiger om via online contact signalen op te pikken. Hierdoor was het vaak lastig om zorgen te melden, zo ook verzuim.

5. RMC

De RMC-taak is een bij wet vastgestelde functie met als doel: voortijdig ongekwalificeerd schoolverlaten terug te dringen. In Westfriesland is de Gemeente Hoorn aangewezen als contactgemeente.

De opdracht van RMC is drieledig:

1. in beeld te hebben welke jongeren in de regio zonder startkwalificatie het onderwijs hebben verlaten;
2. zoveel mogelijk van deze jongeren terug te leiden naar het onderwijs en als dat niet mogelijk blijkt naar een combinatie van leren en werken of naar werk;
3. de samenwerking in de regio te versterken door samen te werken met alle instellingen die zich bezighouden met het terrein van het voortijdig schoolverlaten.

Resultaten trajectbegeleiding

De trajectbegeleiders van RMC Westfriesland zijn gespecialiseerd in het begeleiden van jongeren van 18 tot 23 jaar naar onderwijs, eventueel in combinatie met werk, om alsnog een startkwalificatie te behalen. Het betreffen jongeren die zijn uitgevallen van school of dreigen uit te vallen. Als onderwijs niet meer haalbaar is, helpen zij bij het zoeken naar werk of een ander traject. Dit laatste gebeurt meestal in samenwerking met ketenpartners.

Instroom

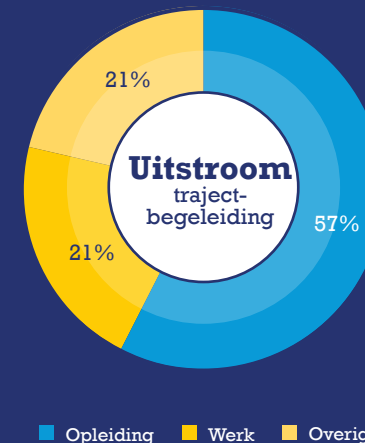
In schooljaar 2020-2021 zijn 131 nieuwe trajecten gestart bij RMC met jongeren die op zoek waren naar een opleiding. Door corona zijn relatief veel jongeren hun baan kwijtgeraakt, vooral in de horeca en detailhandel en in de uitzendbranche. Dit zorgt ervoor dat de vraag naar (om)scholing is toegenomen.

Uitstroom

In schooljaar 2020-2021 zijn 103 jongeren met behulp van trajectbegeleiding geplaatst op een bestemming. Er zijn 59 jongeren uitgestroomd naar een opleiding en 22 jongeren zijn uitgestroomd naar werk. De jongeren die niet uitstromen naar werk of opleiding (in totaal 22 jongeren) zijn veelal aangemeld bij hulpverlening, aangemeld voor een ander traject, hebben een uitkering gekregen of zijn verhuisd naar een andere regio.

In totaal hebben 8 jongeren geen traject gehad, omdat zij er vanaf zagen. De uitstroom van de 20 jongeren die aan het einde van het schooljaar nog in behandeling zijn, wordt geteld in het jaarverslag van volgend schooljaar.

Uitstroom trajectbegeleiding

6. Jongerenloket

De coaches van het jongerenloket

Het Jongerenloket is voor jongeren uit Westfriesland van 16 tot 27 jaar. De ketenpartners (WerkSaam, RMC, UWV en Stichting Trigoon⁸) zetten zich gezamenlijk in om jongeren te begeleiden bij het vinden van een opleiding, werk of het aanvragen van een uitkering. De rode draad is een aanpak waarbij de jongere centraal staat en partijen samenwerken om een passend traject voor de jongere te vinden.

Jongeren werden op de arbeidsmarkt veruit het hardst getroffen door de coronacrisis. Relatief veel jongeren hebben sinds de corona-uitbraak hun baan verloren. Doordat jongeren nog niet zoveel jaren hebben gewerkt en dus ook weinig WW-rechten hebben opgebouwd, komen ze sneller in de bijstand.

Daarentegen zijn de jongeren ook de groep die als eerste profiteren van economisch herstel na een crisis.

⁸ Stichting Trigoon, is het overkoepelend bestuursorgaan van de scholen voor speciaal onderwijs en praktijkonderwijs in Westfriesland

Resultaten schooljaar 2020-2021

Instroom

In schooljaar 2020-2021 was het door corona niet mogelijk om inloopsprekuren te houden. Het jongerenloket was niet gesloten, maar er werd noodgedwongen alleen op afspraak gewerkt.

Als we kijken naar de cijfers van de afgelopen jaren zien we dat gemiddeld ruim 400 jongeren het spreekuur van het jongerenloket weten te vinden. Het aantal bezoekers ligt in schooljaar 2020-2021 een stuk lager: in totaal hebben 145 jongeren het loket op afspraak bezocht.

De daling is wel goed te verklaren:

- ✓ Ongeveer driekwart van de jongeren die het loket bezoekt heeft een hulpvraag over werk en/of inkomen. Deze vragen (met name de inkomensvragen) gingen vaak rechtstreeks naar WerkSaam.
- ✓ Verder was de bemensing van het jongerenloket ook gehalveerd: de helft van de aanwezige coaches werd ingezet bij WerkSaam vanwege de verdriedubbeling van het aantal uitkeringsaanvragen.

Uitstroom

- ✓ In schooljaar 2020-2021 zijn 34 jongeren na aanmelding bij het Jongerenloket in traject gegaan bij RMC vanwege een onderwijsbehoefte. De uitstroom van RMC heeft u eerder kunnen lezen in dit verslag.
- ✓ In totaal zijn 15 jongeren met hulp van een adviseur van het Jongerenloket aan het werk gegaan.
- ✓ Er zijn vanuit het jongerenloket 15 jongeren aangemeld bij WerkSaam, vanwege het aanvragen van een (tijdelijke) uitkering of begeleiding bij het vinden van werk. Over deze groep wordt gerapporteerd in het jaarverslag van WerkSaam.
- ✓ Bij 25% van de jongeren heeft het Jongerenloket alleen een adviserende taak. Na het gegeven advies kan de jongere weer zelf verder of wordt verwezen naar een andere organisatie.
- ✓ Ruim 15% van de jongeren wordt na de inloop bij het Jongerenloket aangemeld bij ZoWh@t. Hierover straks meer.

We verwachten in het najaar van 2021 de inloopsprekuren te hervatten en meer jongeren hulp te bieden.

ZoWh@t trajecten

Om de meest kwetsbare jongeren te begeleiden richting de arbeidsmarkt zet het Jongerenloket onder andere arbeidstoeleidingstrajecten in, ook wel ZoWh@t-trajecten. Deze trajecten worden uitgevoerd door medewerkers van Stichting Trigoon en de Spinaker (praktijkonderwijs en speciaal onderwijs). Zij hebben de meeste kennis en ervaring van deze moeilijk bemiddelbare doelgroep.

In totaal zijn in schooljaar 2020-2021 60 jongeren aangemeld bij ZoWh@t. In veel gevallen gaat het om een aanmelding vanuit het Jongerenloket, maar het kan ook gaan om een aanmelding van een jongere die al in een uitkeringssituatie zit. In de meeste gevallen gaat het om uitplaatsing naar werk, maar vanuit ZoWh@t starten jongeren ook met onderwijs of dagbesteding. Het aantal aanmeldingen ligt lager dan andere jaren. Dit heeft te maken met het stopzetten van de inlooppreekuren bij het Jongerenloket vanwege corona.

De uitstroom van ZoWh@t ziet er als volgt uit:

- ✓ 21 jongeren zijn uitgestroomd naar werk
- ✓ 7 jongeren zijn gestart met een opleiding
- ✓ 2 jongeren zijn uitgestroomd naar WMO dagbesteding

Bij 4 jongeren is het traject uiteindelijk niet opgestart. De overige trajecten zijn nog niet afgerond, bij het schrijven van dit verslag.

Jongerenloket Oostelijk Westfriesland

Om ook goed bereikbaar te zijn voor de kwetsbare jongeren in Oostelijk Westfriesland zijn we in maart 2020 gestart met een pilot waarin we één middag per week inlooppreekuur houden bij Ons Stede Broec.

Door corona is er maar één inlooppreekuur mogelijk geweest. De verwachting was dat we de inloop in schooljaar 2020-2021 weer konden hervatten. Dit was helaas niet mogelijk vanwege de coronamaatregelen. We verwachten in het najaar van 2021 ook in Stede Broec onze dienstverlening te hervatten.

Aanpak jeugdwerkloosheid

De werkloosheid onder jongeren was door de coronacrisis toegenomen. Jongeren zonder startkwalificatie zijn extra kwetsbaar.

Het kabinet heeft om deze reden steunen en herstelpakketten beschikbaar gesteld om de effecten op werkloosheid op te vangen. De insteek is dat de RMC-regio, arbeidsmarktregio en de mbo contactschool met een gezamenlijke inzet op jeugdwerkloosheid komen.

De aanpak in Noord Holland Noord bestaat concreet uit 3 lijnen:

1. Uitbreiding menskracht bij de gemeenten (jongerenloketten, werkgeversservicepunt en RMC) om de sluitende aanpak te realiseren.
2. Extra jobcoaching voor ondersteuning van de jongere op de werkvloer.
3. Trajecten gericht op ondersteuning naar werk of heroriëntatie op werk.

In 2021 zien we dat de economie zich weer aan het herstellen is. Vooral jongeren profiteren van dit prille herstel. We zien de werkloosheidscijfers afnemen. Desalniettemin blijft er een groep jongeren die het niet alleen redden en alle hulp vanuit de steunpakketten zeer goed kan gebruiken.

7. Back on track

In het tweede kwartaal van 2021 is het Jongerenloket, in samenwerking met MEE & de Wering en stichting Tjillskillz, voor de vierde keer gestart met het project Back on track.

In een programma van twaalf weken wordt een groep jongeren (16-23 jaar) die thuis op de bank zit gestimuleerd richting een opleiding, werk of een andere vorm van dagbesteding. De aanpak bestaat uit een combinatie van coaching, beroepskeuze, workshops, sport, dans en theater, scholen en bedrijven bezoeken.

De start van Back on track is vanwege de corona-maatregelen twee keer uitgesteld, maar uiteindelijk zijn we 15 maart van start gaan. Het project zou enkel doorgang vinden indien fysieke bijeenkomsten weer mogelijk waren en dat was het geval. We zagen ook dat jongeren meer dan ooit onze hulp konden gebruiken.

De workshops en de coaching zijn gericht op empowerment, identiteitsontwikkeling, motivatie en keuzes maken. Het sporten geeft de jongeren weer energie. Bij de onderdelen dans en theater ontdekken zij hun talenten. Deze keer zijn we gestart met het maximale aantal deelnemers: achttien totaal. Vanwege corona is de groep in drie kleinere groepjes opgesplitst. Verzuim is altijd een aandachtspunt binnen het project. Corona maakte het deze keer nog lastiger. Zodra een jongere lichte verkoudheidsverschijnselen had, kon hij niet deelnemen aan de fysieke bijeenkomsten. Uiteraard werd dit natuurlijk ook misbruikt als jongeren even geen zin hadden om te komen.

Er zijn gedurende het traject zes jongeren uitgevallen. Vijf jongeren waren nog niet in staat om deel te nemen aan dit programma. Eén jongere heeft besloten om het project voortijdig te verlaten vanwege een nieuwe baan.

Het vertrek van deze jongeren zorgde er tevens voor dat de drie groepen zijn teruggebracht naar twee groepen.

In totaal hebben twaalf jongeren de eindstreep gehaald, waarvan:

- ✓ negen jongeren zijn aangemeld voor een opleiding;
- ✓ twee jongeren aan het werk zijn gegaan (waarvan één jongere nog met behoud van een uitkering);
- ✓ één jongere in afwachting is van een herbeoordeling van UWV voordat hij aan het werk mag. Zijn traject is verlengd.

Van de zes jongeren die de eindstreep niet gehaald hebben:

- ✓ zijn er drie aan het werk;
- ✓ is één jongere aangemeld voor een ZoWh@ttraject (en is gaan werken);
- ✓ is één jongere teruggemeld aan de leerplichtambtenaar;
- ✓ is één jongere niet meer in beeld.

Effectmeting Back on track (2020)

Als we terugblikken op de resultaten van Back on track, hebben wij kunnen vaststellen dat dat van de groep van 2018 en de groep van 2019 een jaar later nog 75% van de jongeren naar school gaat of aan het werk is. Doordat het project in 2020 halverwege is onderbroken vanwege corona (en online is voortgezet), is besloten geen effectmeting uit te voeren.

Bent u nog verder geïnteresseerd in Back on track?

Op Youtube staat een mooie film van de groep uit 2019 die zij gemaakt hebben in samenwerking met Westfriesland.tv: https://youtu.be/7Ad_g8Hufn4

WESTFRIESLAND